

4. Γενικός Σκοπός κατά τάξη

Άξονες και Θεματικές Ενότητες του μαθήματος της Αγωγής Υγείας (Οικιακής Οικονομίας) στη Μέση Γενική Εκπαίδευση

Το περιεχόμενο του μαθήματος της Αγωγής Υγείας (Οικιακής Οικονομίας) έχει ως βασικό σκοπό την **ολιστική ανάπτυξη του ατόμου**, καθώς το περιεχόμενό του περιλαμβάνει θεματικές ενότητες που αφορούν σε όλες τις διαστάσεις της υγείας (σωματική, ψυχική, συναισθηματική, κοινωνική, πνευματική). Ουσιαστικά, το μάθημα συνιστά μια προληπτική προσέγγιση της υγείας αφού είναι οργανωμένο βάσει των τεσσάρων αξόνων του Προγράμματος Σπουδών Αγωγής Υγείας (Π.Σ.Α.Υ.), οι οποίοι καλύπτουν όλο το φάσμα των γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων που θα αναπτύξουν οι μαθητές και οι μαθήτριες στο πλαίσιο του.

Άξονες του Προγράμματος Σπουδών Αγωγής Υγείας

1. Ανάπτυξη και ενδυνάμωση εαυτού

- 1.1. Ανάπτυξη και εξέλιξη εαυτού
- 1.2. Συναισθηματική εκπαίδευση και αυτοεκτίμηση
- 1.3. Αξίες ζωής

2. Ανάπτυξη ασφαλούς και υγιούς τρόπου ζωής

- 2.1. Υγιεινός τρόπος ζωής και συνθήκες ζωής
- 2.2. Φαγητό και υγεία
- 2.3. Φυσική δραστηριότητα και υγεία
- 2.4. Χρήση και κατάχρηση ουσιών
- 2.5. Ασφάλεια

3. Δημιουργία και βελτίωση κοινωνικού εαυτού

- 3.1. Οικογενειακός προγραμματισμός, σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία
- 3.2. Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και σχέσεων
- 3.3. Διαπολιτισμικότητα – Αποδοχή και διαχείριση της διαφορετικότητας

4. Δημιουργία ενεργού πολίτη

- 4.1. Αγωγή του καταναλωτή
- 4.2. Οικονομική και επαγγελματική αγωγή
- 4.3. Δικαιώματα και υποχρεώσεις

Πηγή: Ιωάννου, Σ., Κούτα, Χ. & Χαραλάμπους, Ν. (2009). Πρόγραμμα Σπουδών Αγωγής Υγείας. Λευκωσία: Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Το περιεχόμενο του κάθε άξονα δίνει έμφαση σε μία από τις πτυχές της υγείας χωρίς όμως να παραγνωρίζεται η αλληλεξάρτηση με τις άλλες πτυχές της. Επίσης, αναφέρεται στην ευρεία έννοια της υγείας αφού για όλες τις θεματικές ενότητες οι μαθητές και οι μαθήτριες έρχονται σε επαφή με την αλληλεξάρτηση του ατόμου και της επιδιωκόμενης συμπεριφοράς με το οικονομικό, πολιτισμικό, κοινωνικό και πολιτικό περιβάλλον.

Σκοπός των 4 αξόνων και των αντίστοιχων θεματικών ενότητων:

1. Ανάπτυξη και ενδυνάμωση εαυτού

Ο άξονας αυτός στοχεύει στην καλύτερη γνώση του εαυτού ως συστήματος, στην κριτική επεξεργασία των επιλογών του ατόμου, ως επίσης και στη διαμόρφωση στάσεων και ανάπτυξη δεξιοτήτων με στόχο την ενδυνάμωση του ατόμου και την καλύτερη ενδοπροσωπική προσαρμογή του.

2. Ανάπτυξη ασφαλούς και υγιεινού τρόπου ζωής

Ο άξονας αυτός στοχεύει στο να βοηθήσει το άτομο να διαμορφώσει στάσεις και να αποκτήσει γνώσεις και δεξιότητες, ώστε να κάνει υγιεινές και σωστές επιλογές και να προβαίνει σε δράσεις που βελτιώνουν την υγεία, προάγουν την ευεξία και προλαβαίνουν τις ασθένειες και τα προβλήματα υγείας. Επίσης, στοχεύει στην ασφάλεια και υγιεινή του ατόμου, της οικογένειας και της κοινότητας και στη συνειδητοποίηση των πολλαπλών παραγόντων που επηρεάζουν την υγεία του.

3. Δημιουργία και βελτίωση κοινωνικού εαυτού

Ο άξονας αυτός στοχεύει στη διαμόρφωση θετικών στάσεων, σχέσεων και συμπεριφορών του ατόμου μέσα στην οικογένεια, στο σχολείο και στην κοινότητα, στην ανάπτυξη διαπροσωπικών και κοινωνικών δεξιοτήτων, καθώς και στην αποδοχή και στον σεβασμό της διαφορετικότητας.

4. Διαμόρφωση ενεργού πολίτη

Ο άξονας αυτός στοχεύει στην ευαισθητοποίηση, την ενεργοποίηση και τη συμμετοχή του ατόμου σε θέματα υγείας που αφορούν στον ίδιο, στην κοινότητα και στην ανθρωπότητα, στη συνειδητοποίηση των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων. Ως αποτέλεσμα αναμένεται οι μαθητές και οι μαθήτριες να μπορούν να κάνουν υγιεινές επιλογές ως προς τα διάφορα καταναλωτικά αγαθά και τα επαγγέλματα αλλά και να αγωνίζονται για μια καλύτερη κοινωνία και να διεκδικούν βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Ενδεικτικά, οι μαθητές/μαθήτριες μέσα από τη διδασκαλία της Αγωγής Υγείας (Οικιακή Οικονομία) έχουν την ευκαιρία να προσεγγίσουν, να γνωρίσουν και να καλλιεργηθούν σε θέματα όπως η Συναισθηματική Αγωγή, η Ολιστική Σεξουαλική Αγωγή, η Διατροφική Αγωγή, η Οικογενειακή Αγωγή, η Κυκλοφοριακή Αγωγή, η Αγωγή του Καταναλωτή, η Αντιναρκωτική/Αντικαπνιστική Αγωγή και η Περιβαλλοντική Αγωγή.

Θεματικές Ενότητες:

Οι μαθητές/μαθήτριες έχουν την ευκαιρία να:

Συναισθηματική Αγωγή

- αποδέχονται τον εαυτό τους και να εντοπίσουν τρόπους ενίσχυσης της αυτοεκτίμησής τους
- αναγνωρίζουν, να εκφράζουν, να διαχειρίζονται τα συναισθήματά τους και να αναπτύσσουν ικανότητες ενσυναίσθησης
- αναγνωρίζουν τη σημασία της διαμόρφωσης ταυτότητας και να αξιολογούν τις επιρροές στη διαμόρφωσή της κατά την εφηβεία
- υιοθετούν στρατηγικές θετικής αντιμετώπισης των δυσκολιών κατά την εφηβεία

Ολιστική Σεξουαλική Αγωγή

- αποκτούν σωστή συνείδηση για θέματα αυτοεκτίμησης, αυτογνωσίας, αυτοσυνειδησίας, γνώσεων σχετικά με το βιολογικό αλλά και το κοινωνικό φύλο και τις υγιείς σεξουαλικές σχέσεις
- αναπτύσσουν δεξιότητες και θετικές αξίες, ώστε να ενισχυθούν, να οχυρωθούν απέναντι σε φαινόμενα σεξουαλικής κακοποίησης ή/και εκμετάλλευσης
- προετοιμάζονται για την κοινωνική παρουσία τους για να λαμβάνουν σωστές αποφάσεις για τις σχέσεις τους, τη σεξουαλικότητά τους με τρόπο που να διατηρείται η σεξουαλική υγεία.

Κυκλοφοριακή Αγωγή

- ευαισθητοποιούνται, να προβληματίζονται, να καλλιεργούν θετικές στάσεις και συμπεριφορές και να αναπτύσσουν οδική συνείδηση
- εφαρμόζουν τον ΚΟΚ στην καθημερινότητά τους με επιτυχία
- αναπτύσσουν υπεύθυνη συμπεριφορά ως πεζοί, επιβάτες, ποδηλάτες, οδηγοί ηλεκτρικού σκούτερ και ως μελλοντικοί οδηγοί
- αναγνωρίζουν και να αντιμετωπίζουν τις συνέπειες της λανθασμένης κυκλοφοριακής συμπεριφοράς
- αναγνωρίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους ως πεζοί, επιβάτες, οδηγοί ηλεκτρικού σκούτερ και ποδηλάτες
- παρεμβαίνουν με ατομικές και συλλογικές δράσεις για την πρόληψη, αντιμετώπιση, μείωση ή/και την εξάλειψη των ατυχημάτων

Διατροφική Αγωγή

- αξιοποιούν γνώσεις διατροφής, δεξιότητες και στρατηγικές, με σκοπό την προαγωγή ενός υγιούς τρόπου ζωής
- αναγνωρίζουν ασθένειες που συσχετίζονται με τις διατροφικές συνήθειες και να αναλύουν κριτικά τους παράγοντες κινδύνου και προστασίας των ασθενειών
- αντιληφθούν ότι η ισορροπημένη σχέση με το φαγητό, τη διατροφή και την άσκηση, ενισχύει την αυτοεικόνα τους, προλαμβάνοντας τυχόν διατροφικά προβλήματα

Οικογενειακή Αγωγή

- αναγνωρίζουν τη σπουδαιότητα της δημιουργίας οικογένειας και να αξιολογούν τις προϋποθέσεις για την ανάληψη του γονεϊκού ρόλου
- αναγνωρίζουν τη σημαντικότητα του προγεννητικού ελέγχου και να υιοθετήσουν υγιεινές συνήθειες πριν την τεκνοποίηση
- εξετάζουν κριτικά τις μεθόδους υποβοηθούμενης αναπαραγωγής

Αντιναρκωτική και Αντικαπνιστική Αγωγή

- ενισχύουν τις ικανότητες και δεξιότητες αντίστασης, έτσι ώστε να προλαμβάνουν τις επικίνδυνες συμπεριφορές όσον αφορά στη χρήση ουσιών

Αγωγή του Καταναλωτή

- επιδεικνύουν υπεύθυνη καταναλωτική συμπεριφορά αναγνωρίζοντας τη σημασία της αειφόρου παραγωγής και κατανάλωσης αγαθών

Περιβαλλοντική Αγωγή

- αναγνωρίζουν τη σημασία της αειφόρου ανάπτυξης και να αναπτύξουν θετικές στάσεις στα ζητήματα περιβάλλοντος και αειφορίας

Οι θεματικές ενότητες της **Υφασματολογίας** και της **Λαϊκής Τέχνης και Παράδοσης**, περιλαμβάνονται στις πιο πάνω θεματικές ενότητες και η προσέγγισή τους βασίζεται στη φιλοσοφία του Π.Σ.Α.Υ. Για τη διδασκαλία των πιο πάνω θεμάτων, έχουν εκδοθεί δύο ξεχωριστά εγχειρίδια.